

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ
24

YASAMA YILI
3

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

21 Mayıs 2013 Salı

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

21 Mayıs 2013 Salı

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Aile ve Sosyal Politikalar ve Kalkınma Bakanlığının toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye ilgili yapmış olduğu çalışmalar hakkında	1:22

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:22
Doç. Dr Aşkın ASAN (Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcısı)	1:15, 17:20
Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)	6, 9, 12:13, 20:21
Mehmet Kerim YILDIZ (Ağrı)	15
Mustafa ŞAHİN (Komisyon Uzmanı)	16:17
Taşkın BABAOĞLAN (Kalkınma Bakanlığı Planlama Uzmanı)	18:20

Açılma Saati: 15.22
Kapanma Saati: 16.47

21 Mayıs 2013 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.22
BAŞKAN: Alev DEDEGİL (İstanbul)

_____0_____

BAŞKAN – Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme konulu Alt Komisyon toplantısına hoş geldiniz. Toplantımızı başlatıyorum.

Bugün, çok değerli Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcımız Sayın Doçent Doktor Aşkın Asan bizimle olacak. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız ve Karaman Milletvekili Lutfi Elvan Başkan bizimle olacak ve bugün, sizlerin de bildiği gibi Komisyonumuz son bir toplantı yapıyor. Kapanış ve değerlendirme konusunda Komisyon Başkanımız yani Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanımız Kocaeli Milletvekili Sayın Azize Sibel Gönül bizlerle olacak. Bugün, çok uzun zamandır devam eden Komisyon çalışmalarımızın sonuncusunu, 18'incisini yapıyoruz. Ben bu vesileyle, bu Komisyona çok değerli katkılarını sunan, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Devlet Bakanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok değerli uzmanlarına da hoş geldiniz diyorum, tekrar teşekkür ediyorum ve sunumunu yapmak üzere çok değerli Bakan Yardımcımız Sayın Doçent Doktor Aşkın Asan'a sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim.

Bugün, burada sizlere toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeyle ilgili Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmayı sunacağım. Ben buraya gelmeden önce, Komisyonunuzda şimdiye kadar tartışılan ve yapılan açıklamaları, tanımlamaları da gözden geçirdim. Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, bütçe sürecinin tüm aşamalarının, kadınların ve erkeklerin ihtiyaçları ve hakları dikkate alınarak yapılandırıldığı ve değerlendirildiği bir strateji olarak zaten sizler tarafından da çokça tanımlandı. Yine, sizlerin yapmış olduğu toplantılarda çok fazla geçen cümleden bir tanesi de “Bütçeleme, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, erkekler ve kadınlar için ayrı bütçeler hazırlanması anlamına gelmez.” Ayrıca, “Sadece kadınlara yönelik programların harcamalarının artması anlamına da gelmez.” olduğu da yinlendi. Yine, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemenin amacının aslında kamu harcamalarını artırmak değil, öncelikleri yeniden düzenlemek olduğu da vurgulandı. Şimdi, faydalarından da çokça

bahsettiniz, ben çok fazla detaya girmeden, cümle cümle... Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına olanak tanır, böyle bir bütçe yapımı.

Yine, kadın haklarının kazanılması hedefine doğru yol alınmasına katkı verir. Fakirliğin daha etkili biçimde azaltılmasını sağlar. Ekonomik üretkenliğin artırılmasında önemli rol oynar. Hesap verilebilirliğin ve şeffaflığın artırılmasında etkilidir. Politik hedeflerin tutturulmasının takibinde oldukça etkin rol oynar. Toplumsal cinsiyete duyarlı katılımcı yaklaşımların benimsenmesi, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeyle daha kolaylaşır. İyi ve demokratik yönetişimin de sağlanması bu yolla elde edilir.

Şimdi, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme nasıl yapılır? Bu önemli bir soru, çünkü şimdiye kadar tekrar ettiğim hemen hemen literatürde her yerde yinelenen, sizin Komisyonun çalışmalarında da vurgulanan bilgiler. Nasıl yapılır, hangi basamakların ya da hangi bilgilerin bu bütçelemede yer alması gerektiğiyle ilgili şimdi kısa bir açıklama yapmak isterim.

Bütçe yapılırken, “Kadın ve erkeklerin ihtiyaçlarının eşit bir şekilde karşılanmasına yönelik olarak gerekli tedbirler alınıyor mu?” sorusu öncelikle dikkate alınır bütçeleme yapılırken. Kadınların ve erkeklerin ihtiyaçları eşit bir şekilde karşılanacak, buna yönelik tedbirler alınıyor mu? Yine, hazırlanan bütçe acaba cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesine katkı sağlıyor mu? Bütçede kadınlara ayrılan kaynağın etkisi değerlendirilebiliyor mu? Yani bütçeyi öyle bir hazırlarsınız ki ama bu bütçede siz, kadınlara ayrılan ya da erkeklere ayrılan kaynağın, onların yaşamlarında, davranışlarında, hangi etkileri var, bunu değerlendirmeye olanak sağlayabiliyor mu?

Şimdi, size bizim Bakanlığımızın en iyi örneklerden biri olarak yapmış olduğu, şartlı nakit ve eğitim ve sağlık yardımlarından örnek vermek istiyorum, en iyi örnek olarak literatürde şu anda Türkiye’de okul çağında olup ailelerin maddi yetersizliği nedeniyle eğitime katılamayan çocukların okula gönderilmesini özendirme için verilen bu şartlı finansal, maddi destekler kız çocuklarına ve erkek çocuklarına farklı şekilde uygulanmaktadır. Bir ihtiyaç analizi yapıldı, o ihtiyaç analizinden şu çıktı: Kız öğrencilerin eğitimin her kademesine katılımlarının erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu ortaya çıktı yapılan araştırmalar ve incelemeler sonrasında. Yine, ailelerinin kız çocuklarının eğitimine erkek çocukları kadar önem vermemesi ve dolayısıyla, kız çocuklarına yönelik bir ayrımcılık olgusunun olduğu yapılan analizlerde bulundu, tespit edildi. Peki, neye ihtiyaç var? Bu analizden sonra şuraya gidildi: “Kız öğrencilerin, erkek öğrenciler kadar eğitim imkânlarından yararlanması için ilave destek mekanizmalarının oluşturulmasına ihtiyaç vardır.” denildi ve bu analizden de yola çıkarak şartlı eğitim yardım programında, eğitim alanında cinsiyet eşitsizliğini gidermek amacıyla, kız çocukları için ailelere verilen maddi destek, erkek çocuklar için verilenden daha fazla olarak öngörüldü. Şimdi, biz bu örnek üzerinden gittiğimizde, kamu kaynakları, kız çocuklarının toplumda bulunduğu dezavantajlı konumunu göz önünde bulundurarak harcanmaktadır. Şimdi, şartlı eğitim ve şartlı sağlık yardımları programına baktığımızda, mesela ödemeler Ziraat Bankası ve PTT’ler aracılığıyla doğrudan anneler adına açılan hesaplara aktarılmakta, kız çocuklarına yapılan yardım miktarı, erkek çocuklarına yapılan

yardım miktarından daha yüksek. İlköğretime devam eden erkek öğrenci için aylık 30 TL, ilköğretime devam eden kız öğrenci için aylık 35 TL; ortaöğretime devam eden erkek öğrenciler için aylık 45 TL, ortaöğretime devam eden kız öğrenci için de aylık 55 TL ödeme yapıldı annelere.

Şimdiye kadar ne yapıldı? Önce bir ihtiyaç analizi yapıldı, daha sonra bir hedef stratejisi, hedef belirlendi ve bir bütçe ayrıldı ve bunun uygulaması yapıldı. Peki, yapıldıktan sonra ne oldu? Şimdi, 2012 yılı, şartlı eğitim ve şartlı sağlık yardımları, cinsiyet, cinsiyete göre fayda sahibi dağılımına baktığımızda, ilköğretim... Bakın, cinsiyet erkek ve kız olmak üzere zaten orada belirgin şekilde yer almakta verilerde. İlköğretimde fayda sahibi cinsiyete göre dağılım yüzde 51 oranında erkek, yüzde 49 oranında kız. Yine, ortaöğretimde yüzde 52 oranında erkek, yüzde 48 oranında kız ve şartlı sağlık yardımlarına baktığımızda da yüzde 51 oranında erkek, yüzde 49 oranında kızlar fayda sahibi olmakta. Peki, sonuç bu, demek ki ilköğretim düzeyinde yüzde 49 oranında kızlar bu projeden destek almışlar ama daha yüksek ücret alarak bu projeden destek almışlar.

Peki, ne oldu? Hangi etkisi var bu projenin, bu yapılanların? İhtiyaç analizi sonrasında tüm yapılan faaliyetlerin hangi etkisi oldu? Bunu da tabii, bir etki analizi yaparak görebilirsiniz. "Etki analizi sonrası şartlı eğitim yardımında kız çocuklarına verilen yardım miktarının yüksek olması acaba kız çocuklarının okullaşmasını etkilemiş midir?" sorusu analiz edildi ve bu analiz sonucunda da iki grup kullanıldı. Bir deney grubumuz var, bir de kontrol grubu. Deney grubu, sistemde düzenli olarak eğitim yardımı alan çocuklar ile kontrol grubu da sisteme başvuru yapmış ancak hak sahibi değil... O iki grup karşılaştırıldı ve bunların okul başarıları, devamsızlık durumları ve liseye devam durumları gibi bilgilere, bir de buna bakarken de kırsal-kent ayrımına bakıldı; ailenin eğitim durumuna ve cinsiyet gibi temel değişkenler üzerinden Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki e-okul web tabanından bilgiler çekildi. Analizde toplamda 196.409 çocuğun verisine ulaşıldı.

Şimdi, bunlara baktığımızda, devamsız gün sayısının azaldığını görüyoruz yardım alanlarda, yardım alamayanlara oranladığımızda. Yani, daha çok devam var, yardım alanlar, şartlı nakit para desteği alanlarda. Hani, iki grup arasındaki fark neredeyse 2 kat. Yine, kırsal kesimlerde devamsızlığın azalma oranının da daha yüksek olduğu görüldü. Yine, kız çocuklarında erkeklere göre devamsızlığın 2 kat daha fazla azaldığı görüldü çünkü kız çocuklarına daha fazla para veriliyor. Devamsızlık, erkeklere göre 2 kat daha fazla azaldı. Yine, liseye devam oranlarına bakıldı. 2009-2010 eğitim öğretim yılı içerisinde liseye devam oranlarının erkek çocuklarında yüzde 79,4, kız çocuklarında da yüzde 79,36, ki aynı bunlar yuvarladığınızda. Yani, hem erkek hem kız çocuklarında liseye devam, hani ilköğretim bittikten sonra liseye devam oranlarının hemen hemen aynı gördüğünüzde, yüzde 79 oranında her iki grupta da.

Yardım almayanlar, bunlar, biliyorsunuz, kontrol grubu. Yardım almayanlara baktığımızda da erkek çocuklarında liseye devam oranları yüzde 57, kız çocuklarında da yüzde 50. Buradan da yardım almayanların oranlarının ne kadar düşük olduğunu görüyoruz. Yine, İstanbul ve Batı Anadolu

bölgelerinde liseye devam oranı yüzde 70'ler civarında iken Karadeniz Bölgesi'nde bu oranın yüzde 90'lara ulaştığı görülmektedir.

Yani, buradan neyi görmüş olduk? Başta bir ihtiyaç analizi yapıldı, daha sonra bütçelendirme yapıldı ve bu programın uygulamasına geçildi, daha sonra bir etki analizi yapıldı. Etki analizinde tüm uygulanan sistemin, yöntemin, faaliyetlerin, para aktarımlarının çok etkili olduğu görüldü. Araştırmanın yöntemi de doğru bir yöntem ve bunun sonucunda da bu şartlı nakit transferinin kız çocuklarının okullaşmasına olumlu etkisinin çok olduğu ortaya çıkmış oldu. Bu bizim birinci örneğimiz.

Şimdi, ikinci başarılı örneğimiz de daha yeni uygulamaya koyduğumuz "Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Düzenli Nakdî Yardım Programı" dediğimiz... Bunun analizini de Boğaziçi Üniversitesi yapmıştı. Yani, ihtiyaç analizi yine bir üniversite tarafından yapıldı. Denildi ki: Türkiye'deki en fakirlerin de en fakiri, en dezavantajlı grubun en kötü durumda olan grubu eşi vefat etmiş kadınlar. Bunlara yönelik, biz, bir nakit sosyal yardım programı geliştirilmesine yönelik bir araştırma projesi öncelikle yürüttük ve onun sonunda da eşi vefat etmiş kadınlara düzenli nakdî yardım yapılmasına karar verildi ve 2012 yılı itibarıyla başlatıldı bu program. Yoksul durumda olduğu tespit edilen eşi vefat etmiş kadınlara aylık 250 TL nakdî yardım yapıldı. E, yardım yapıldı da ne oldu? Şimdi, tıpkı diğerinde olduğu gibi ihtiyaç analizi yapıldı. Ondan sonra program uygulanmaya başlandı. Hemen biz etki analizini de yaptık. Etki analizimiz sonucunda... Yani, bu projenin, bu paraların etkisi nedir? Bunun sonucunda da elde ettiğimiz şey şudur: 41 bin hane üzerinde bir araştırma yaptık. Eşi vefat etmiş kadınlara yönelik verilen yardımın hane refahını olumlu yönde etkilediği ve kadınların yoksulluğunu azalttığı da bulgulanmış, görüldü.

Şimdi, bunlar iki tane örnek bizim Bakanlığımızın yürüttüğü. Biraz sonra tekrardan bu konuya döneceğim ancak şu anda cinsiyete dayalı bütçelemede beş adım var, beş önemli adım. Bunların mutlaka ve mutlaka takip edilmesi gerekmekte. Birinci adım, ihtiyaç analizi dediğim -demin de örnekte vermiş olduğum- kadınların ve erkeklerin, kız ve erkek çocuklarının durumunun tanımlandığı yani bunların durumu nedir şehirde, kırsalda ya da yaş odaklı olarak farklı alt gruplar oluşturularak durumlarının tanımlandığı ihtiyaç analizi burada ama kadınlara ve erkeklere ya da kız çocukları ve erkek çocuklarına bakıyorsunuz.

İkinci aşamada politika, programlar ve projeler birinci adımda tanımlanan duruma değinip değinmediği gibi, cinsiyet duyarlılıkları açısından değerlendirilir. Hani, ben bir politika uygulayacağım... Mesela, birinci durumda ne dedik? Kız çocuklarının okula devam etmesi az, okulda kalış süreleri de az. Bu bir ihtiyaç analizi. Şimdi diyorum ki politika olarak: Ben bunların annelerine para vereceğim. Peki, annelerine para verdiğimde bu ikinci adımda acaba gerçekten de erkek ve kızlar, o, kızların durumunu yani iki cins arasındaki kadınların durumunu düzeltebilecek mi, etki yapacak mı? Bu açıdan benim projeyi değerlendirmem gerçekleşiyor ikinci adımda.

Üçüncü adımda, ikinci adımdaki cinsiyet duyarlılığı politikasının etkili bir şekilde uygulanması için yeterli mali ve diğer kaynakların ayrılıp ayrılmadığı değerlendirilir. Yani, tamam, para vereceğim de ben, hani, kızlara da daha fazla. Acaba o para, 35 lira mı daha etkili olur, yoksa 15 lira mı? Yeterli kaynak ayırdım mı? O ayırdığım kaynak acaba fark yaratmada bir etki yapacak mı? Bunlar da üçüncü adımda göz önüne alınır.

Dördüncü adıma gelindiğinde, bu ayırdığımız bütçenin, sermayenin yani üçüncü adımda ayrılan sermayelerin planlandığı gibi harcanıp harcanmadığı takip edilir. “Gerçekten de annelere mi gidiyor ya da bu nerelere harcanıyor?” gibi, dördüncü adımda bunlar tespit ediliyor.

Yine, beşinci adıma geldiğimiz zaman da politikanın ilgili sermayeyle yani ilgili bütçeyle birlikte cinsiyet eşitliğini teşvik edip etmediği ve birinci adımda tanımlanan durumu değiştirip değiştirmediği burada değerlendiriliyor. Yani, etki ve sonuçların değerlendirildiği beşinci adım bu. Yani, cinsiyete dayalı bütçelemelerde bu beş adımın mutlaka izlenmesi ve buradaki sorulara cevap oluşturacak bilgilerin yer alması gerekmekte.

Şimdi, yine bir örnek koyuyorum ki hani, bu beş adımı daha daha iyi özümseyelim diye. Birinci adımda, mesela, eğitim programı. Yine, eğitimden örnek verecek olursak, eğitimden yoksun erkek ve kadınların sayısı bize lazım. Yine, eğitimin bu insanlara nasıl yararlı olacağıyla ilgili bilgi lazım bize. İkinci adımda, eğitimden yoksun erkek ve kadınların kurslara katılacağı uygun zamanlarla ilgili bilgi lazım. Yine, uygun mekânlar ve bu insanların kurs ücretlerini karşılama durumlarıyla ilgili bilgiler gerekiyor bize. Üçüncü adımda, program için ayrılan para miktarı, programı koordine edecek ve bu kursu yönetecek mevcut personel sayısı. Yani, bunların veri olarak sisteme mutlaka girilmesi gerekiyor. Dördüncü adımda, kurslara katılan erkek ve kadınların sayısı, kursları bitiren erkek ve kadınların sayısı. Hem katılan, katıldı da bitirdi mi, bir de bitirenlere bakılması gerekiyor. Beşinci değerlendirme yani sonuçların değerlendirildiği aşamada da kursları bitirdikten sonra erkek ve kadın öğrencilerin durumu ne oldu, koşulları ne, pozisyonları ne? Mesela, bu kişilerden kaç işe girdi, kaçının geliri arttı? Yani, eğitim onların hayatında nasıl bir etki bıraktı? Program etkili miydi? Eğer etkili değilse başka hangi tedbirleri alabilir? Yani, burada bir aslında geri dönüş oku da var. Etkili olmadı, bir baktık ki liseye kimse de gitmiyor, o zaman tekrardan geri dönüp “Acaba param mı yeterli değil, yoksa başka mekanizmalarla da bu sistemin desteklenmesi gerekiyor mu?” diye...

Şimdi benim burada önereceğim şöyle bir format var -buna yine geleceğiz, bu formata- bu format uluslararası birçok ülkede de kullanılan format, deniyor ki: Bütçeler Meclise teslim edildiğinde, Parlamente'ye teslim edildiğinde böyle bir analizin de mutlaka yanında yapılması gerekiyor bazı kalemlerde. Şimdi bazılarında niye olmayacağını hep birlikte tartışacağız. Şimdi, şöyle bir format var: İşte, bakanlığın ya da genel müdürlüğün adı, programın adı, projenin adı, bütçenin tertibi, acaba bu bir Bakanlar Kurulu kararı mıdır, yoksa yasal dayanak veya yetki veren bir Hazine talimatı olarak mı gerçekleşecek? Ondan sonra amacı yazıyorsunuz. Amaç nedir? Proje için belirlenen amaçları... İhtiyaç

analizi yapıyorsunuz. Demin de bahsettim, vermiş olduğum örneklerde olduğu gibi, bu projeden, bu etkinlikten faydalananların çözülmesi gereken sorunları nedir, ihtiyaçları nedir? Bunlar için bu ihtiyaçları belirlemede mutlaka bilimsel veriler kullanılmalı. Yine, bu sorunların ve ihtiyaçların ana nedenleri nedir? İhtiyaç analizinde mutlaka bunların da bulunması gerekiyor. Yine, bu sorunu ve ihtiyacı çözmek için hangi stratejiler uygulanacak, hangi alternatif politikalar öngörülüyor? Kısa ve uzun vadeli stratejileri ile ilgili bütçe yılı mutlaka ilişkilendirilmeli. Yani, ihtiyaç analizinde tüm bu bilgilerin cevapları bulunmalı. Daha sonra performans hedefleri yazılıyor, faydalancılar yazılıyor, faaliyetler belirleniyor, kaynağın ne kadar olacağı burada belirleniyor. Şimdi, en önemli şey, buraya kadar yaptığımız şu anda performansa dayalı bütçeleme en önemli kalemleri, zaten yapıyor bunlar, var yani elimizde. Buraya kadar olan bölümle ilgili bilgiler her sene bakanlıkların her birinde, deminden beri bahsettiğim amaçtır, ihtiyaç analizidir, hedeflerdir, faydalancılar kimlerdir ve faaliyetler, bunlar detaylı olarak belirleniyor. Şimdi, performans göstergeleri de belirleniyor, bu da var. Performans yani çıktılar, çıktının miktarı, kalitesi, süresi, maliyeti falan, eşitlik, hatta bir önceki yılın durumu, başardı mı, değişiklik, içinde bulunulan durumla ilgili durum nedir, değişiklik, bir yıl için teklifler, bunların hepsi var Sayın Başkanım, hepsi var. Yalnız bu göstergelere, her bir gösterge ve her bir çıktıya ilişkin veriler cinsiyet temel alınarak yapılacak, sadece bu eklenecek. Bizim yaptığımız tüm... O kadar kolay ki cinsiyete dayalı bütçeleme yapmak, çok kolay; sadece çıktıları yazıyoruz. Bu çıktıları erkek ve kadınlar için ayıracağız. Daha sonra da etki analizi yapacağız. Etki analizi de eksik. Etki analizi göstergeleri, bunlar da var, şu anda bunlar da ele alınıyor. Arkadaşlarımız burada Kalkınma Bakanlığından, onlar çok iyi biliyorlardır, bütçe uzmanları onlar. Program yenileme planı yapılması gerekiyor. Yani, cinsiyete dayalı bütçe analizinde amaç belirlenecek, ihtiyaç analizi yapılacak, performans hedefleri belirlenecek; faydalancılar, faaliyetler belirlenecek, kaynak bütçe ne kadar... Performans göstergeleri de bunlara ilişkin veriler cinsiyet temel alınarak yapılacak. Yani, sadece bu yapılarak biz tüm sistemi cinsiyete duyarlı hâle getirebiliriz. Şimdi biraz daha açacağım ben bunları, şimdi böyle bir giriş yaptım.

Birkaç tane örnek vermek istiyorum. Yalnız baştan özür dileyeyim çünkü akşam karanlığında tercüme ederek oluşturdum bunları. Kafanız karışmasın, hep birlikte düzeltebiliriz.

AZİZE SİBEL GÖNÜL (Kocaeli) – Estağfurullah.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN AŞAN – Şimdi, birkaç tane örnek... Mesela, bir üniversite düşünün; bu, devlet değil, kurum değil, bir üniversite. Üniversite bir proje geliştirir ve bu projesine de şöyle bir amaç yazabilir, der ki: “Bu üniversiteye kaydını yaptıran erkek ve kadın öğrencilerin sosyal gelişmelerine katkı sağlayacak etkinliklerden eşit yararlanmalarını sağlayacağım ben, amacım budur.” Kayıt yaptırıyorlar, geliyorlar, sosyal etkinlikler var. Bu etkinliklerden erkeklerde daha çok biliyorsunuz, üniversitelerde spor etkinliklerine yoğunlukla erkek öğrenciler daha fazla ilgi duyuyorlar. Ne yapacağız? Kız öğrencilerin ilgi duyduğu alanları da mutlaka çoğaltmamız gerekiyor. Yine, üniversite “Çalışanlar arasında cinsiyet eşitliğini

gerçekleştireceğim. Ben kendi öğretim üyelerimde, yönetimde, yönetim kurullarında bunu gerçekleştireceğim.” diye böyle bir proje ortaya koyabilir ve demin de bahsettiğim ihtiyaç analizini yapar, performans hedefini belirler, faaliyetler, buna bütçe ayırır. Çünkü, bakın, yukarıda ne dedik? “Sosyal gelişimlerine katkı.” Bir üniversitede öğrenci etkinliklerinin çoğunlukla futbol olduğunu düşünün, demek ki kadınların da, kız öğrencilerin de katılacağı etkinlikler için daha fazla bütçe ayırması gerekiyor.

Şimdi, başka bir örnek Sağlık Bakanlığından, mesela, Sağlık Bakanlığının şöyle bir amacı olabilir. Şehirdeki sağlık tesislerini yenileyecektir. “Şehirde yaşayan, halka temel sağlık, bakım hizmetlerini sağlamak ve sağlıklı olmayı teşvik etmek ve aşağıdaki gruplara özellikle odaklanarak hastalıktan en yüksek seviyede kurtulmayı sağlamak.” diye bir amaç koyar kendisine ve belirlediklerini de hamile anneler, yeni doğanlar, yaşlılar, bebekler ve yeni yürümeye başlayan çocuklar, özel ihtiyacı olan çocuklar, okul çağındaki çocuklar ve gençler gibi ayrı kategorize eder ve amacını belirler ve bu amacına yönelik... Bakın, burada demek ki sağlık tesislerini yeniden revize edecek, geliştirecek, düzeltecek ve iyileştirecek. Onun için zaten buna bütçe lazım. Bir ihtiyaç analizi yapar, niye bu gerekiyor? İhtiyaç analizinden sonra hedefini somutlaştırır, faaliyetlerini, bütçesini. En sonunda bir etki analizi yaparak kendi sistemi... “Acaba hamile anneler geldiğinde hastaneye kaç tanesi ne kadar servis alıyor, hangi hizmetleri alıyor ve onun hamilelik süreci ve daha sonrasındaki çocuk bakımı gibi durumlara hangi katkısı oldu hastanenin?” şeklinde bir analiz de yapabilir. Bunlar hep cinsiyete duyarlı bütçelemeye örnekler.

Mesela, ihtiyaç analizi dedik. Şöyle bir ihtiyaç analizi buldum: Sağlık Bakanlığının ortopedi bölümü, bu ne yapıyor? Gidiyor bir inceleme yapıyor hastalar arasında, bir bakıyor ki genel olarak erkek hastalar daha çok sakatlanmalardan geliyor, futbol sakatlanmaları olabilir. Kadın hastalar, ki bunlar da daha çok, “osteoartrit” diye bir problem var, bir hastalık, onlardan muzdarip. Şimdi, bu ihtiyaç analizi ona neyi gösterecektir? Her iki cinsin ihtiyacına yönelik hizmetini daha etkin, daha kaliteli, ayakta tedavi mi, yatılı tedavi mi, yatakların eşit olması gibi çalışmaları yapmasını sağlayacaktır.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığına bakalım, Millî Eğitim Bakanı bir ihtiyaç analizi yapıyor, bir bakıyor ki çocukların erken eğitimi önemli. Özellikle ebeveynleri eğer eğitim almamışsa bu gruptaki çocuklarda problemler tespit edebilir gelişimle ilgili. Sonra der ki: “Ben bunların ebeveynlerine etki yapamayacağım; o zaman onların öğretmenlerini, anaokulu öğretmenlerini daha fazla donatayım çünkü her çocuğa davrandığı gibi davranmasın, bu çocukların anneleri, ebeveynleri eğitim almamış olduğu için farklı.” Daha fazla destek gerektiren grup olarak anaokulu öğretmenlerine kurs ve çalıştayların gerekli olduğuna karar verebilir. Yine, “Anaokullarını ulaşılabilir hâle getireceğim çünkü baktım ki anneler yeterli vakit bulamıyorlar, kendi eğitimleri için ya da başka aktiviteleri için zaman bulamıyorlar. Bundan da çarpan etkisi ile anneler eğitimlerini ilerletebilecekleri bir fırsat elde edebilirler.” diyebilir ve buna yönelik de çalışmalar yapabilir.

Mesela, başka bir ihtiyaç analizi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bir analiz yapar, bir ihtiyaç analizi yapar, konut yardımı projesi. Bununla daha rahat ve daha güvenli konutların barışçıl bir çevre yaratacağını ileri sürebilir ve şartları iyileştirilen konutlarla evlerine bakmakla yükümlü kadınların yükünün azaltılacağını öngörebilir ve buna yönelik... Bakın, burada da hedef kitle, eve bakmakla yükümlü kadınların üzerindeki yükü biraz daha azaltmak ve buna yönelik yapmış olduğu faaliyetlere ayırdığı bütçe yine toplumsal cinsiyete duyarlı bir proje örneği olur.

Yine, faydalanıcılar maddesini yazarken şu şekilde yazılabilir: Mesela, düşünün ki Sağlık Bakanlığı menopoz ve kısmi androjen eksikliğiyle ilgili bir çalışma yapacak, şöyle diyebilir: Menopoz ve kısmi androjen eksikliği sonucunda oluşan değişikliklerle ilgili bilgi sahibi olmayan kadınlar ve erkekler. Hani, faydalanıcıları da o kısımda ayırmak gerekiyor kadınlar ve erkekler olmak üzere.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığı -demin örnek vermiştim ya okul öncesiyle ilgili- o da faydalanıcıları şöyle yapabilir: 4-5 yaş aralığında kız ve erkek öğrenciler, kadın ve erkek öğretmenler, kadın ve erkek müdürler, kadın ve erkek destek elemanları, ebeveynler şeklinde... Burada faydalanıcıları da mutlaka cinsiyete göre ayrı tanımlamak gerekiyor ki veri tabanında yerleri olabilsin, o başlık altında veriler doğru bir şekilde toplanabilsin ki karşılaştırma da yapılabilir.

Faaliyetler, mesela, ortopedi, kadın ve erkek hastalara kazaları nasıl önleyebilecekleri ve yaşa bağlı gelişen osteoartrit sorunlarını nasıl önleyecekleri gibi sağlık eğitimi vermek. Şimdi, bu da bir üniversitenin proje sonunda beklediği çıktı. Mesela, düşünün ki -demin hani örnek verdim ya size sporla ilgili- üniversite şöyle bir analiz yapabilir: Kendi spor dalları, aerobik, basketbol, futbol, jimnastik, yaşlılar için spor, atletizm gibi... Haftalık üyeler, dağılım, kadın ve erkek -onları mutlaka kadın ve erkek olarak ayrı ayrı göstermek gerekiyor- dağılım yüzdesi payı ve bakın, burada ürün başı toplam, bütçe belirlenmiş ve kadınlara ve erkeklere ayrılan bütçede -burada, mesela, aerobiği daha fazla, işte, kadınların tercih ettiğini düşünecek olursak- basketbol yani onların ihtiyaçları ve durumlarına göre... Buradaki amaç, sosyal faaliyetlerden eşit olarak faydalanmalarını sağlamak.

Yine, düşünün ki bir üniversitenin araştırma projeleri var. Araştırma projelerinde bir araştırma grubu vardır. Her araştırma projesinin bir araştırma grubu... Üniversite, hani demin demiştim ki, çalışanlar arasındaki cinsiyet, kadın ve erkek oranını eşitlemeyle ilgili bir amacı olduğunda kendi verilerini de bu şekilde present yapması gerekiyor. Mesela, o araştırma grubunda idari personel ve resmî görevlendirilenler erkek-kadın kaç kişi toplam? Üst düzey yönetici grubu erkek-kadın kaç kişi? Profesyonel yönetici grubu erkek-kadın kaç kişi? Destek grubu kaç kişi? Hani, genelde, mesela, araştırma grubunu kadın-erkek diye ayırdığında bu seni aslında iyi bir yere çıkartmıyor, tam resmi size göstermiyor çünkü üst düzey yönetici grubu, orada da eşit olması gerekiyor. Bunların kadın-erkek şeklinde mutlaka verilerde görülebilir durumda olması gerekiyor. Düşünün, bu insan kaynakları bölümü olsun, departmanı. Burada da bu insan kaynakları kendi elemanlarını bir yerden eğitim almak için İŞKUR'a filan gönderdiğini düşünün, orada da mutlaka ayırım... Mesela, eğitim gördükleri bölümlerde

işe yerleşen kursiyer sayısının kadın-erkek görünmesi gerekiyor. Mezun oldukları ay içerisinde işe yerleşen kursiyer sayısının görülmesi gerekiyor. Beceri geliştirme eğitimi almış iş arayanlar, piyasada kalifiye işçi artışı... Tamam, aldı, aldı da piyasaya etkisi ne? Kadınlarda ve erkeklerde nasıl artıyor, ona göre mutlaka verilerin ayrılmış olması gerekiyor. Şimdi, hani, demin ben size...

AZİZE SİBEL GÖNÜL (Kocaeli) – Sayın Bakanım...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Buyurun.

AZİZE SİBEL GÖNÜL (Kocaeli) – İŞKUR'un yaptığı o meslek edindirme kurslarında aslında bu yönde bir analizin olduğunu söylemek mümkün mü? Sizin tespitiniz var mı bu konuda? Yani, kadın-erkek...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Evet, Sayın Başkanım, evet. Birçok şeyde analizler var ama bütçede şimdi daha detayına gireceğim. Mesela, bizim Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçe sunuşlarında gelip de Meclise sunduğu bir tek bu var, bir tek bunu veriyor. Şimdi, burada ne var? Burada sayılar var, kadın-erkek diye hiçbir şey görmüyorsunuz. Biraz sonra gelecek, şimdi, bizim aslında var yani yapılan çalışmalar var. Kadın-erkek, İŞKUR kurslarında, KOSGEB kredilerinde ayırım var ama bu bir standart hâline gelmiş, herkesin uyguladığı bir şey değil çünkü bazen istiyorsunuz, diyor ki: "Kadın-erkek olarak bende yok." ya da mesela, "Çocuk-genç-yaşlı olarak yok." diyebiliyor. Şimdi, hani, demin ben size örnek gösterdim ya, bizim Bakanlığın iki örneğini; bir, eşi vefat etmiş kadınlara ödenen, bir de şartlı nakit transferi, hani, en başarılı örnekler olarak. Tabii, o çalışmalar bizim size, Meclise sunduğumuz şu bütçe tasarısında yoklar, rakamlar yok, ayrılan bütçe yok, burada onu göremezsiniz. Diyacaksınız ki: "Niye?" Çünkü, o Fon Kurulunun uygulamasıdır, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun uygulaması. Peki, bu para, her ne kadar bizim Bakanlığımızın yoluyla bu organize ediliyorsa da tamamıyla ayrı bir çalışma çünkü... Şimdi şunu sorabilirsiniz: "Siz bunu o projelerde yaptınız da diğer çalışmalarınızda niye yapmıyorsunuz?" değil mi? Demin hani örnek verdim ya, ihtiyaç analizi yapıldı, işte, faaliyetler belirlendi, çıktılar ölçüldü, etki analizleri yapıldı, program tümüyle değerlendirildi. Bu tamamıyla toplumsal cinsiyete dayalı bütçeleme. Onu orada yapmışız da burada niye yapmamışız? Bunun diğer kalemlerinde, bütçenin diğer kalemlerinde niye yapmamışız çünkü bu ayrı bir bütçe. Fon Kurulunun, Teşvik Fonunun bu çalışması...

Bakın, geliri de gelir ve kurumlar vergisi tahsilat payı, yüzde 2,8'i oradan geliyor, trafik para cezalarının tahsilat payının yüzde 50'sini aktarıyorlar bu Fona. Diğer çeşitli gelirler var, bedelli askerlik hesabı, RTÜK reklam geliri hasılatı... Hani, reklam veriliyor ya, RTÜK onlara bakıyor, onların yüzde 15'i, RTÜK'ün kesmiş olduğu cezalar yani ne kadar çok ceza keserse bizim için daha iyi bir sonuç oradan çıkıyor, fona daha çok para geliyor. Faiz gelirleri, hazine yardımları...

Gider, bunlar nereye harcanıyor? Ocak, şubat, mart, nisan, mayıs bütçesini ben size getirdim. Ancak şurada gördüğünüz, o bizim Meclise sunduğumuzda yok, değil, yani, burada öyle bir çalışma yok. Bu çalışma tamamıyla toplumsal cinsiyete dayalı bir analiz yapılmasına rağmen yapılmış ama diğer bütçede böyle bir çalışma yok.

Şimdi, peki, size sunulan, Meclise gelip sunulan bütçe -buradan çok zor görüyorsunuzdur eminim, hatta okunmuyor da- şöyle rakamlardan ve sayılardan oluşuyor, arkadaşlarımız çok daha iyi bilirler. Orada garip garip 06'lar, 03'ler, 1'ler, 9, 3 gibi çeşitli kodlar var şu köşede, orta tarafta açıklama var. Ben sadece iki sayfasını getirdim size. Bakın, başlangıç ödeneği, harcama, 2012 yılı için başlangıç ödenekleri, ağustos sonu harcama, 2013'te teklif ettiğimiz bütçe teklifi, 2014 ve 2015'te bütçe tahminleri bulunmakta.

Şimdi, alt alt, kalem kalem baktığımızda ne görüyoruz? Mesela, oralarda, genel kamu hizmeti, yolluklar, hizmet alımları, mal hizmet alımı gibi maddeler. Bunlar peki kadın-erkek olarak ayrılmış mı, görebiliyor musunuz? Yok. Çünkü, bu özetin de özeti. En son Meclise sunulan sadece bunlar, bu sayılar size sunuluyor. Oralarda 05, 06, 03 gibi rakamlar var. Bunlar hangi anlama geliyor? Mesela, cari harcamalara 05 kodu veriliyor, sermaye giderlerine 06 kodu veriliyor. Mesela, bu cari harcamaları bizim Bakanlığımız için özürli rehabilitasyon merkezine gönderdiği ödenekler, harcadığı ödenekler, huzurevine gönderdikleri, çocuk yuvasına, sevgi evlerine gönderdikleri, koruyucu aileye, çocuk evi, il müdürlükleri, kadın konukevi, "ŞÖNİM" dediğimiz Şiddet Önleme ve İzleme merkezleri, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, "2022 1/1-a" dediğimiz 18-65 yaş arası engelli aylığı, yine, işe yerleştirilememiş 18 yaş üstü ödemeler oluşturuyor. Şimdi, bunları görüyoruz.

Şimdi, ben, size, aslında, eskileri sunuyorum. Onun sebebi de şu: Bizim Bakanlığımız yeri kurulduğu için bu daha önce yaptığımız, 2011'de yapılan, SHÇEK zamanı yapılan, şimdi mülga oldu, onların verilerini ben size sunuyorum burada. Çünkü, Bakanlığımız yeni kurulduğu için kendi şu anda strateji planını hazırladı, bütçesini de harıl gürül hazırlama yolunda.

Şimdi, bakın, şu "06. Sermaye Giderleri" diyor ya, o, şu: "06.1 Mamul Mal Alımları." Yani, bizim bütçeye, size, Meclise, sunduğumuz bütçeden ancak bunları genel olarak görebilirsiniz. Nedir o "Mamul Mal Alımları" dediğimiz şey? Ne demek istiyoruz onunla? Bu demirbaş alımları.

Yine, "06.2 Menkul Sermaye Üretim Giderleri" diyor. Bakın, okuduğunuzda bir şey anlamıyorsunuz ama projeler bunun altında. Proje dediğimiz yatırım projeleri, bu yatırım giderleri, projeler bunun altında. Hani, demin, size örnek verdim ya, fonun projesinden bahsettim. Çok detaylı bir şekilde ihtiyaç analizi yapılmış, faaliyetleri belirlenmiş, bir sürü çalışma ve etki analizleri yapılmış, onu göremiyorsunuz somut olarak size sunulanda. Sadece şurada "06.2 Menkul Sermaye Üretim Giderleri" diye bir şey var onun altında. Ayrılmamış, kadınlara ne kadar gidiyor, erkeklere ne kadar gidiyor, hiçbir şekilde hesaplanmamış şekilde orada.

“Gayri Maddi Hak Alımları” var, onlar da sanırım lisans alımları. “Gayrimenkul Alımları” Bir yerden gidiyorsunuz bina alıyorsunuz, huzurevi alıyorsunuz. “Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri” Bunlar inşaat yapma. Efendim, “Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri” “Diğer Sermaye Giderleri”, “Onarmalar” falan filan. Yani, bu başlık altında şu anda size sunulan bilgiler.

Şimdi, siz buradan bunların ne kadarı erkeğe yarıyor, ne kadarı kadına yarıyor, ne kadarı çocuğa, ne kadarı engelliye yarıyor görebilir misiniz? Burada göremezsiniz. O zaman size ne lazım? Size, bu size sunulan şu tasarının yanında bir rapor lazım. Bir rapor gelecek, analiz olacak bu rapor. Aslında, o raporu çok kolay hazırlayabilirler. Niye? Çünkü, demin de bahsettiğim gibi, zaten çoğunu yapıyorlar sadece çıktılara kadın ve erkek açısından bakacaklar, bu kadar.

Şimdi, bu performansa dayalı bütçeleme denilen yöntem, 2003 tarihinde uygulamaya geçmiş ve böylece stratejik planlamaya dayalı performans esaslı bütçeleme sistemine geçiş yapmışız biz ülke olarak ve bakanlıklar da adapte oldular, güzel bir şekilde bunu yapıyorlar, hazırlıyorlar.

Bakın, yine, eskisinden örnek vereyim. Şu, 2010 Performans Programı; izleme, ölçme ve değerlendirme programı yapılmış, yapılıyor. Ondan sonra, 2010 yılı Performans Programı. Bu performans programının kendisi, bu da onu izleme ve ölçme. Yani, amaçlar, hedefler, faaliyetler burada, bu da onun çıktılarını izleme, hepsi var. Ama ne yok? Cinsiyete göre bakmıyorlar çıktılara. Ben şimdi size önereceğim. Şimdi, mevcut tablolara 2 tane sütun koydun mu oluyor zaten.

Şimdi, amaca bir bakalım. Şimdi, örnek üzerinden gidersek daha iyi anlarız. Bunu bizim 2010 Performans Programı’ mızdan aldım, eski SHÇEK’ten, eski SHÇEK’in yaptığı, mülga... Amacı belirlemiş, amaç: “Sosyal hizmetlerde koruyucu ve önleyici hizmetleri artırmak.” diyor.

Hedefi de belirlemiş, bakın hedef de var: “Koruyucu önleyici çalışmaları artırmak ve geliştirmeye yönelik çalışmalar kapsamında hâlen sürdürülmekte olan sosyal yardım desteğini yaygınlaştırmak ve artırmak.” Performans hedefi de var, hazır ve bakanlıkların hepsi bunları yapıyorlar.

Şimdi, faaliyetleri belirlemişler. Mesela, 1’inci performans hedefimize ne demiştik? “Koruyucu önleyici çalışmaları artırmak ve geliştirmeye yönelik çalışmalar kapsamında hâlen sürdürülmekte olan sosyal yardım desteğini yaygınlaştırmak ve artırmak.” Şimdi, faaliyetleri belirlenmiş, o da var.

1’inci faaliyet demiş ki: “Sosyal hizmet rehabilitasyon merkezlerine yönelik personel eğitimi vereceğim.” Faaliyetim bu olacak.

2’inci faaliyet, “Saha araştırması yapacağım, alan taraması yapacağım, veri tabanı oluşturacağım.” demiş.

3’üncü faaliyet, “Sosyal yardım desteğini artıracacağım.” demiş.

4’üncü faaliyeti, “Sokakta yaşayan çocuklara yönelik mobil ekip oluşturacağım.” demiş.

5’inci faaliyeti de, “Özürlü bireylere evde bakım hizmeti götüreceğim.” demiş.

Tamam mı? Bunları faaliyet olarak belirliyor. Sonra ne yapıyor? İhtiyaç analizi yapıyor. O da var, hazır. “Yapılmışı var.” diye bir şey var ya, al burada yapılmış var, bu da hazır. “Performans hedeflerinin belirlenme nedenleri ile temel politika ve öncelikleri ile ilişkisi” diye başlığı var. Burada, onu da yapıyor, ihtiyaç analizini burada yapıyor. Performans göstergeleri hani lazımdı ya bize - hatırlarsınız- onlar da var, onu da belirliyorlar. Mesela, diyor ki: “Performans göstergem şu: Bir kere 16 tane ilde mobil ekip kuracağım. Hani 81 demiyor durumuna göre, 16. Evde bakım hizmeti götürülen özürlü sayısını da 297 bine çıkaracağım, eğitim verilecek personel 300, alan taraması yapılacak aile bireyi 350 bin, 1 tane saha araştırması yapacağım ve yüzde 100 yani bütün veri tabanını da tam olarak oluşturacağım ve kurum bakımı altına alınmadan aile yanında desteklenen çocukları da 22 bin tane destekleyeceğim.” diye göstergeleri de var.

Evet, burada ne yapmış? Bütçeye ayırmış faaliyetlerini. Bakın, personel eğitimi, saha araştırması, veri tabanı, sosyal yardım desteği sayısını artırmak, sokakta yaşayan çocuklara yönelik mobil ekip kurmak, özürlü bireylere evde bakım hizmeti dedik ya, bunlar faaliyetler, 5 tane faaliyetimiz vardı, onların her birine ayırmış bütçeyi.

Personel eğitimi, 81 bin ama orada bakın kadın-erkek diye yok ayırım, ama gerekiyorsa, bazen belki hani dersin ki, “Benim zaten elimde alınmış personelim var, cinsiyet ayrımı yapmak gerekmez.” dediğinde burada böyle bir ayırma gitmezsin, bunlar hep ihtiyaç analizinden çıkacak olan şeyler.

“Veri tabanı oluşturacağım.” Burada da gerekemeyebilir.

Bakın, şurada, “Sosyal yardım desteği sayısını artırmak.” diyor ya, burada kesinlikle bir ayırma gidilmesi gerekiyordu. Kime? Sosyal destek yardımını kimin için artıracaksın? Diyor ki: “Bütçe ayırıyorum, 80 milyon 417 bin 686 Türk lirası.” Ayırıyorum da bunlar kime gidiyor?

“Sokakta yaşayan çocuklara yönelik mobil ekip kurmak.” O da 50 bin lira.

“Özürlü bireylere evde bakım hizmeti götürmek.” O da “1 trilyon 475 milyon 191 bin 482” diyor. Şu mevcut çalışmada bunlar da var ama ayırım yok, görebiliyor musunuz ayırım olmadığını?

AZİZE SİBEL GÖNÜL (Kocaeli) – Tabii, gözüküyor ayırım olmadığı.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN - Evet, ayırım yok. Erkek, kadın, çocuk, yaş, hiçbir şekilde kime götürdüğü ve oradan ne aldığı belli değil.

Peki, hani, ikinci, “Personel eğitimi” demiştik ya, bundan da bir tane örnek koydum size. “Personel eğitimi vereceğim.” dedi ya, bakın, bu da, şu şekilde gösteriyor ki -o da güzel- ödenek 81 bindi ya -bakın, şurada 1’inci faaliyetimiz- 81 bini yazıyor ondan sonra nereden gidecek bu? 03’ten. Hani, şunda bir kodlar vardı ya göstermişim ben size, orada 06’lar, 03’ler, bilmem neler falan, bak, 03’ten gidecek bu. Demek ki, hani, size sunulanın o bilgiyi içermediği... Şurada sadece 03 var, “Mal ve Hizmet Alımı” diyor, siz de orada bir rakam görüyorsunuz o kadar, başka bir şey yok ama analizinde

bunlar yapılabilir. Eğer, kadın-erkek gibi de ayrılırsa oldu size nur topu gibi toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme.

Şimdi, “Saha araştırması, veri tabanı.” Bakın, ona da hani, para ayrılmıştı ya, oradan da mal ve hizmet alımı giderleri 03’ten ve 06’dan, proje çünkü bu, veri tabanı oluşturacak, saha araştırması yapacak, oralara para koyuyor. Yani, o da burada 06 ve 03 kodunun altında bir rakam var kümülatif ama bunun açılımı da bu şekilde zaten yer alıyor, zaten var.

Evet, bu nedir? Bu, şu: Bu da zaten var olandan. Hani, dedim ya, program yapılıyor, program bu, izlemesi de yapılıyor. Bakın, izlemesinde o kadar detaylar var ki, şunlar var: “Performans göstergeleri, hedeflenen, gerçekleşen sapma oranı, gerçekleşme oranı.” Bunlar da yapılıyor. Ne kadar yaptık? Hani, çıktı vardı ya ama cinsiyetten bakmıyor, eksik burada bu.

Mesela, “16 Mobil ekip kuracağım.” diyor ya, kaç tane kurmuş yılın sonunda? 16 tane kurmuş. Sapma oranı, yok sapma ve yüzde 100 gerçekleşti. Bunlar hesaplanıyor şu anda.

Şimdi, “Evde bakım hizmeti götürülen özür” diyor ki: “Ben 297 binine bakacağım demişim, hedefim oydu, ama daha az oldu.” 279.719. Sapma oranı, eksi 5,82; gerçekleşme oranı da yani hedeften gerçekleşme oranı 94,18.

Şimdi, “Kurum bakımına alınmadan aile yanında desteklenen” 22 bin, hedefi oydu, gerçekleşen daha fazla, 26 bin 667. Sapma 21,21; gerçekleşme oranı da yüzde 121,21.

Yani, burada, sayın vekillerim, şunu gösteriyorum: Zaten her şey var ama cinsiyete göre ayrılmamış ve o kadar basit ki bunu entegre etmek sisteme. Toplamlar, sayılar, çıktılar, hedeflendi, gerçekleşti, sapma oranı, her şeyi hesaplanıyor. Bu örnekte neyi almışım? Hani, faaliyeti vardı ya...

Evet, o da deminki “Sosyal yardım desteği sayısını artırmak.” Ha, bunu ben oluşturdum, böyle yapılması gerekiyor. Bakın, “kadın ödenek”, “erkek ödenek” diye. Çünkü, mevcutta sadece toplam ödenek var. Bunları yapıp daha sonra etki analizi diye bir araştırma, o da bir üniversiteye yaptırılır, çok güzel olur. Ne kadar sapsa ve onların hayatını etkilemiş mi etkilememiş mi? Ne oldu yani? Ya da daha fazla verilir, daha azaltılır. Bu sene bunu veririm, öteki sene ona veririm. Ona göre bir plan ve politika belirlenir.

Bakın, burada, hemen ben ayırdım, toplam ödenek bu. Tabii, bunlar duruma göre yani o ihtiyaç analizinde şimdi burayı niye doldurmadım? Çünkü, hani, ihtiyaç analizine dayalı zaten gerçekleşir bu taksimatlar.

Bitti, bu kadar, bu son. Yani, böyle yapılması gerekiyor, bu kadar basit.

AZİZE SİBEL GÖNÜL (Kocaeli) – İki sütun ilave edeceğiz yani.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – İki sütun ve etki analizi. Çünkü her şey var, ihtiyaç var... Çünkü o kadar iyi ki bu performansa dayalı bütçeleme şeyi. Bu olmamış olsaydı zaten çok zordu, önce bunu getirmek gerekiyordu. Performansa

dayalı bütçelemenin bütün aşamaları gidilecek, hatta ve hatta, bakın, şu sadece sunulabilir size ama cinsiyete göre eğer rakamlar, analizler varsa burada.

Onun için benim önerim Sayın Başkanım, değerli vekillerim; siz öncelikle -bu benim önerim, siz, tabii, hani, bütün hepsinden isteyebilirsiniz ya da 2 tane- 2 bakanlık seçin ve onların birer programını seçin. Mesela, biz Aile ve Sosyal Bakanlığı olarak bütün programlarımızla size hizmet etmeye hazırız. Seçebilirsiniz, sadece bu ayrımları yapmış oldukları planlarda ve analizlerde cinsiyete göre ayırırsınlar, bir deneme süresi olur ve böylece onlar da... Çünkü, bazen başta veriyi kadın ve erkek olarak ayırmadıkları için sıkıntı olabilir yani kendi veri bankaları, kendi database'lerinde öyle bir ayırmanın olması gerekiyor ki oradan kolaylıkla veri çekebilsinler diye.

Benim önerim size, 2 bakanlıkla başlayın, bir Millî Eğitim Bakanlığı olabilir ya da Sağlık Bakanlığı olabilir, bir üniversite olabilir, yerel yönetim olabilir, illa da kamu, merkezî yönetimler değil yerel yönetim de olabilir. Böyle bir çalışma başlatılır, zaten her şey var, çok kolay yapacaklardır. Sadece cinsiyete göre çıktıların analizi, bir de en son etki analizi yapmak bu işi tamamına erdirecektir.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımıza çok teşekkür ediyorum.

Biz bugüne kadar dinlediğimiz, bu Komisyona katılanlardan öğrendiğimizde biraz daha karışık geliyordu belki her şey, bugün son derece sadeleşti, daha iyi anlaşılır oldu. Hele işimiz iki sütuna kaldıysa bunu belki de -değil mi Sayın Başkanım- hemen koydurabilmek bile mümkün.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – İki sütun ve etki analizi.

BAŞKAN – Etki analizi, evet.

Tabii, burada, çok önemli olan şey, bir defa ülkemizde sistem olarak toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye geçiş konusunda bir siyasi irade oluştuğunda teknik anlamda bunun bize çok da yabancı olmadığı, bugüne kadar, evet, özellikle şartlı nakit transferiyle başlayan bir uygulama olduğu, daha sonra eşî vefat etmiş kadınlar vesaire gibi konularda da bunun uygulandığı ki 2005 Avrupa Konseyi raporlarında da açıkçası bunu görmüştük. Bu anlamda tabii bizi cesaretlendirdi. Şimdi, geriye kalan, zannediyorum, örnek uygulamaların incelenmesi ve -galiba 1 tane var- vazgeçilen ülkelerde böyle bir uygulamadan niye vazgeçildiği konusundaki bir çalışmayı da tamamlamak ve inşallah bu konuda da bizim alt komisyon olarak görüşümüzü Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna bir raporla birlikte sunup oradaki arkadaşların takdirine bırakmak.

Ben bu çok değerli sunumunuz için alt komisyonumuz üyeleri adına size çok çok teşekkür ediyorum. Gerçekten ben çok faydalandım. Bizim Komisyonumuzun bir özelliği var, bizim daimî uzmanlarımız var üyelerimiz gibi çalışan. Milletvekili arkadaşlarım katkı sağlamak, soru sormak istiyorlarsa şimdi onlara söz vereceğim.

Buyurun Kerim Bey.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Sayın Bakanım soru soracağım. Doğrusu, çok güzel, sade bir açıklamaydı.

Bu iki sütunu hangi bütçeye uygulayabiliriz? Şu anda 2012'nin...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – 06'yı isteyebilirsiniz, bu sermaye giderleri var ya.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Yıl olarak?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Şu anda onu yapabilirler. Sadece -onu da ben düşündüm, hani, hem şu anda çalışmalar başladı-bakanlıklara -o 06 kod var ya sermaye giderleri çünkü altında projeler var- ilk ön çalışma olarak dersiniz ki: “Biz sizden sermaye giderlerinden -06.02 hatta çünkü projeler tam onun altında- yapmış olduğunuz tüm faaliyetlerin bir raporla analizini istiyoruz.” diyebilirsiniz, 06.02 kodlu.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – O zaman biz şunu yapsak, 2012 gerçekleşmiş, bitmiş bütün sonuçları net bir şekilde elde edebiliriz, bütün bakanlıklardan istenebilir. Dolayısıyla, onu hem 2012'de durumumuz ne imiş, 2013'te de daha sonra tespit edilebilir, 2014'e hazırlıkta yani artık raporumuz da hazır olur, bunu daha önceden bütün bakanlıkların hazır hâle getirmesi gerekiyor diye düşünüyorum eğer 2012'den bir sonuç alabilirsek.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – 2014 bütçesi için önerilebilir Sayın Vekilim.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Elimizde sonucu olan, yüzde 100 elde edebileceğimiz 2012 var.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Ama 2012 bitti, 2013 zaten sunuldu, şu anda 2014 bütçesinin hazırlığı var.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Hazırlık yapabiliriz, doğru.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Performanslar belirlenmiş, amaçlar faaliyetler, bütçeler her şey yapılmış bunların. Şu anda herkes harıl gürül onun üzerinde çalışıyor. Bütün kalemler değil sadece ve sadece sermaye giderleri dediğimiz hani, ilk çalışma olarak ben size şey olsun diye onları da çok fazla uğraştırmamak demeyim de pilot çalışma...

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Ama her bakanlıktan bir tane iş isteyeceğiz, çok değil aslında.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Her bakanlıktan sermaye giderleri, 06 kodlu olan o grup, 06.2'si hatta, oranın “Projeler” başlığı altında yapmış olduğu çalışmaların dokümanını, analizini bir rapor olarak isteyebilirsiniz, “Bütçeye gelirken onları getireceksiniz.” diye.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Anladım, oldu, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Katkı sağlamak isteyen milletvekili arkadaşlarımızdan yoksa uzmanlarımızın söyleyeceği...

Evet, Mustafa Şahin, buyurun.

KOMİSYON UZMANI MUSTAFA ŞAHİN – Sayın Bakan Yardımcımın sunumu gerçekten emeğiyle, motivasyonu ile etkileyici oldu, çok teşekkür ederim, çok da yararlandım doğrusu.

Aslında, ben de prensip olarak Sayın Bakan Yardımcımıza katılıyorum. Bizim altyapımız, bu performans esaslı bütçeleme sistemine geçtiğimiz için diğer geçmeyen ülkelerle karşılaştığımızda çok daha elverişli bir durumdayız.

Belirttiğimiz gibi, evet, birçok şey zaten yapılıyor. O sürece, o birtakım analizlere, göstergelere, hedeflere cinsiyete duyarlılık kazandırılmak suretiyle aslında aşağı yukarı toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme yaklaşımının gereklerini yerine getirmiş olacağız. Bu açıdan olumlu bakmak ve şu an Maliye Bakanlığı performans esaslı bütçeleme sistemine entegrasyon konusunda çok zorlanmayacaktır, ben de size katılıyorum. Şimdi, burada, tabii, irade yani, o, son derece önemli. Tabii, birkaç husus var, onları da açmak isterim.

Şimdi, Parlamenta sunulan bütçeyi şöyle okumak lazım: Bir bölümü ödenek cetvelleri, Sayın Bakan Yardımcımızın gösterdiği kod yapısı içinde ödenek cetvelleri. Yalnız, o ödenek cetvellerini performans programıyla birlikte okumak, eş zamanlı okumak lazım. Çünkü, o ödenek cetvellerinde yer alan rakamların politika, amaç ve hedefleri performans programında yer alıyor ve bunları entegre şu an. Yani, performans programıyla analitik bütçe kod yapısı entegre çalışıyor. Dolayısıyla, biz performans programı da cinsiyete duyarlı hâle getirdiğimiz zaman -belirttiğiniz gibi, bu, Debbie Budlender'in "5 adımlı analiz" dediği, siz de onu benimsemişsiniz- bu çok rahat entegre olabilir yani prensip olarak.

Şimdi, tabii, fonun biraz farklı durumu var, fon biraz farklı ve iyi ki farklı çünkü biraz esnek. Zaten fonların kuruluş amacı, bütçelerin genel mevzuat veya genel işleyiş kurallarından görece daha esnek çalışmak. Biraz daha ihtiyaç odaklı, kimi hareket yeteneği kazandıran öncelikleri hayata geçirmek açısından ve bu açıdan Bakanlığın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü sadece koordinatör, sahanın standartlarını ve izleme sürecini denetliyor, bunu karıştırmamak lazım ama esas olarak sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları aracılığıyla esas hizmet vatandaşla, ihtiyaç sahibi... Ve burada da çok ilginçtir, hem yerelde hem de katılımcı; hayırsever vatandaş var, muhtar var. Dolayısıyla, son derece benim beğendiğim bir modeldir fon ve o vakıf mevzusu.

Biz daha önce de paylaşmıştık Sayın Başkanım, hâlihazırda Toplu Konut İdaresinin veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığının sosyal konutlara ilişkin uzun dönemden beri izlediği bir politika var. Ben şunu iddia ediyorum: Özellikle, sosyal konutlara ilişkin atılan bu adımların toplumsal cinsiyet eşitliğini olumlu yönde etkilediği çok açık. Yani, az önce Sayın Bakan Yardımcımızın işaret ettiği, gerek hanelerin standartlarının yükseltilmesi gerek birçok geleneksel olarak kadınların omuzlarında olan birçok işin işleyişi açısından sosyal konutlara geçiş... Yalnız, maalesef, işte, bunların cinsiyete etki

analizleri yapılmıyor. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Formu ile bir proje yürüttü. O çerçevede, bir ihtiyaç analizinden hareketle eşi vefat eden kadınlara bir yardım öngörüldü. İşte, problem orada biraz Sayın Bakan Yardımcım, şöyle ki: Bakanlıklar şimdi ihtiyaç analizi yaparken toplumsal cinsiyet perspektifinden değil de daha bakanlığın görev yetki, sorumlulukları açısından önceliklerini şey yapıyorlar. Belki sizin yaptığınız gibi, yani Boğaziçi'yle iş birliği hâlinde yaptığınız gibi, ihtiyaç tespit analizlerinde toplumsal cinsiyet perspektifinden eş zamanlı olarak bakılırsa sahaya amaç ve hedefler ona göre belirlenir, ona göre uygulamada etkinlik arayışları gerçekleşir.

Ben tekrar teşekkür ediyorum sunumlarınız için. Belki de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı pilot bakanlık olarak seçilebilir.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN –
Yapmışız, her şeyimiz var.

BAŞKAN – Bir de Sayın Bakanım, hatırladığımız ve bildiğimiz kadarıyla, zaten, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 2008 ve sonrasında da bu cinsiyete duyarlı bütçe konusunda çalışma yapıp bu konuda bir yayın da çıkarmıştı. Öyle olunca, tabii, burada pilot bakanlık olmak herhâlde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına düşer diye de notu ilave ediyorum.

Buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN –
Ben de demin bahsettiğim gibi, biz de pilot bakanlık olarak bu çalışmaya hem varız hem de diğer bakanlıklarla da, özellikle, işaret ettiğiniz gibi, ihtiyaç analizi kısmında problemlere, faaliyetlere bakmada nasıl toplumsal cinsiyet gözlüğü takarlar o çok önemli. O aşamada da onlara eğitim düzenlenecekse o eğitimlerde de oluruz.

Mesela, benim verdiğim örneklerde dikkat ederseniz, Sağlık Bakanlığının ortopedi bölümü nasıl? Mesela, gelen hastaları analiz ediyor, bakıyor ki erkekler daha çok sakatlamalardan, kadınlar da farklı hastalıklardan daha çok geliyorlar. Hani, her ikisi de, yani sadece kadınlara göre oluşturamayım hizmetimi ya da sadece erkeklere göre değil, her ikisinin de, geldiğinde eşit şekilde fırsatlara, hizmetlere erişebileceği bir hizmet ve hastaneyi yeniden yapılandırmaya gidiyorlar. Orada da, ihtiyaç analizinde toplumsal cinsiyet gözlüğü takarak bakıyor yani “Bu hizmetlerimden erkek hastalar ve kadın hastalar ne kadar faydalaniyorlar?” Yani, tüm bakanlıklara aslında uygulanabilecek bir şey ama benim önerim, demin de bahsettiğim gibi -diğer bakanlıklarla da bu sermaye giderlerinin, 06.2' nin altında projeler var, bütün bakanlıklar proje yapıyor- yani ilk etapta bu projeleri yaparken toplumsal cinsiyet gözlüğü takarak ve şurada, yansıda gördüğünüz tüm adımları izleyerek yapmalarını isteyebilirsiniz Komisyon olarak ve çok faydalı olur, onlar için de bir işe başlama noktası olabilir. Tüm kalemleri değil. Mesela, orada personel eğitimi var, mal var, işte, binaların yapımı, onarımı, lisanslı yazılımları alma gibi bir sürü kalemler var bütçede, bir sürü, yolluklar var, ağırlama var, hatta cenaze giderleri... Mesela bizim

Bakanlıkta öyle bir şey var, dedim: "Allah Allah, nedir bu?" Hani, bizde, Allah gecinden versin, huzureverimizde vefat edenlerle ilgili, onların giderlerinin da karşılanmasıyla ilgili bir kalem oluşturulmuş. Yani bütçeler böyle, rakamlardan oluşuyor ama en kolay başlangıç, biz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak hatta tüm şeylerimizle başlarız. Ama diğer bakanlıkların da hiç olmazsa bu projelere ayırdıkları bütçeler var ve epey de bir yüklü bu bölüm her bakanlığın... O projeleri, işte şurada, yansıda gördüğünüz... Amaç belirlesinler, ihtiyaç analizi yapsınlar ama ihtiyaç analizi yaparken toplumsal cinsiyet gözlüğünü takarak baksınlar. Yani tamam, toplumun ihtiyacı var ama kadınların ve erkeklerin acaba farklı farklı mı, durumları nedir, sorunları nedir ve bunların ana sebebi ne? Yani bunları analiz ederek başlasınlar. Performans hedeflerini zaten belirliyorlar. Faydalanıcıları gruplara ayırsınlar, kadınlar ve erkekler, işte, hamile kadınlar ya da genç erkekler gibi, faaliyetlerini ona göre biçimlensinler, bütçeyi ona göre fifty fifty mi yani yüzde 50, yüzde 50 mi oluşturacaklar, yoksa hani, bazen olur ki sadece kadınlara yönelik... Mesela, belediyelerin, Altındağ Belediye Başkanımızın kadınlara yönelik kadın merkezleri var. Her gecekondu bölgesinde bunları kuruyor ve sayıları geçen dönemde en son 28 filandı. Hatta, ben ona erkeklere yönelik "Bunlara bir şeyler de yapmanın zamanı geldi Sayın Başkanım." filan demiştim. Erkeklerin boş vakitlerini geçirdikleri ortamlar, kahveler, bunlar çok sağlıksız ortamlar. Mesela, eğer belediye çoğunlukla kadın merkezlerini 30 tane kurmuşsa belki erkekler için de farklı hizmetleri de yapması gerekiyor yani bu ayrımcılık her zaman kadınlara yönelik pozitif değil, erkekler de düşünülerek yapılandırılabilir. İşte, tüm bunları yaparlarsa sadece projelerde, bence toplumsal cinsiyete yönelik duyarlı bütçeleme alanında iyi bir, olumlu bir adım da atılmış olur.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen var mı başka?

Buyurun Taşkın Bey.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI TAŞKIN BABAOĞLAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz sunum için.

Bizim çalışmanın en başından beri ifade ettiğimiz şey, evet, ülkemiz özellikle Yedinci Kalkınma Planı'ndan beri yapılandırmaya çalıştığı kamu mali yönetimi sisteminin temel esprisi de buydu yani devlet eliyle yapılan çalışmaların bütünün görmek. Bunların içerisine fonlar da dâhildir. Bu sayı 2000 öncesinde 80 civarındaydı yani SYDTF benzeri 80'in üzerinde fonumuz vardı. Hepsini derli toplu görebilmek için sadece dört-beş tanesini dışarıda bıraktık, SYDTF, işte, Tanıtma fonu, Özelleştirme ve Savunma Sanayii Destekleme Fonu gibi. İşleyişi biraz daha farklıdır, Mustafa Bey bahsetti, ama Meclis denetiminin dışında olması da gerekmez yani çok detaylı bir şekilde Meclis denetimine sunulması da çok anlamlı olacaktır diye düşünüyorum.

Bahsettiğiniz gibi bir şey, altyapımızda herhangi bir problemimiz yok fakat temel sıkıntımız şudur: Kurumlarımızın tam anlamıyla performans odaklı bir bütçeleme sistemine geçtiğini söylemek çok mümkün değil an itibarıyla. Altyapımız tamam, bu işi organize edecek olan yeni birimler ihdas

edildi strateji geliştirme birimleri gibi ama kurumların kendi faaliyet alanlarıyla ilgili yeterli derecede istatistik ürettiğini söylememiz şu aşamada mümkün değil.

Etki analizi meselesi sistemin en yumuşak karnı. Hâlihazırda çünkü 5018 sayılı Kanun'un ilgili maddesi Parlamentoya getirilen her tasarı ve teklifin de etki analizine sahip olması gerektiğini söyler. Gene, Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te çok açık hüküm vardır etki analizine dayanmasıyla ilgili fakat etki analizine sahip olan tasarı, teklif sayısı bir elin parmaklarını yeni geçti. Düşünün, her yıl ortalama dört yüze yakın, kamu maliyesini küçük veya büyük etki edecek hukuki düzenleme yapmamıza rağmen, 2006'dan bu yana sayı otuzlar civarında, etki analizine sahip tasarı veya teklif sayısı. Bu, sistemin yumuşak karnı. Gerekçesi, birtakım yani idari kültürümüzdeki ataletin yanında, sağlıklı istatistik altyapısının olmaması da etkili. Bahsettiğimiz gibi, tekrar altını çizmek istiyorum, altyapımız şu anda müsait, gerek bilgi yönetim sistemleri açısından ciddi yani e-bütçe gibi, birazcık daha üzerinde çalışılması gereken, entegre edilmesi gereken bir iki husus var, onlarla birlikte çok ciddi bir bilgi işlem alt yapısı olacak. Nitelikli personele sahip strateji geliştirme birimleri var ki her bir harcama biriminde bu işi sevk ve idare edecek olan yani strateji planı hazırlayacak, performans programı ve bütçe ilişkisini organize edecek, ertesi yıl da performans programı ve bütçenin değerlendirmesini yapan o faaliyet raporlarını düzenleyip son tahlilde Parlamentoya sunacak olan altyapı mevcut fakat biz bir süre daha olgunlaşmaya ihtiyacı var kanaatindeyiz çünkü biz de sağlıklı dönüşler alamıyoruz. Bizim de birtakım analizler yapmak için veriye ihtiyacımız oluyor, onu tam anlamıyla şeyden sağlıklı bir şekilde alamıyoruz.

Biraz evvel şeyden bahsetmiştiniz, işte, bir bütçe örneğini göstermiştiniz, upuzun rakamlar. Onların bir anlamı var yani hem ekonomik sınıflandırma açısından, işte, makroekonomik çalışmalar içerisinde değerlendirebileceğiniz ekonomik analiz. Bir diğer yönü de fonksiyonel analiz yani bunu nereye gönderiyorsunuz? İşte, hane halkına mı gönderiyorsunuz, savunma için mi gönderiyorsunuz, güvenlik vesaire, işte, o tarz analiz düzeylerine hitap etsin diye. Uluslararası hesaplar sistemiyle de entegre bir yapıdır o yani o rakam manzumesinin o tarz bir etkisi vardır.

Bu 6 kodu, sermaye giderleriyle ilgili şöyle bir değerlendirme yapayım: Biz bunu genel anlamıyla, yatırım programı olarak ocak ayında yayınlıyoruz. Gayrisafi sermaye üretimine katkı etmeyen birtakım projeler de orada olmakla birlikte, temel olarak onu yatırım olarak düşünün. Bunun analizi çok da kolay değil yani bölmek çünkü orada baraj, yol, köprü, havaalanı gibi büyük yatırımları takip ettiğimiz bir kalemdir. Sizin için de bina, teçhizat olması gerekir.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – 06.2...

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI TAŞKIN BABAOĞLAN – İşte, varsa da yeri doğru değil çünkü orada olmaması gerekir, yanlış bir uygulama. Biz yapıyoruz, genel olarak bakanlıklarda bu var. O da gene bizim idari kurgumuzda bir hata. Yani Maliye Bakanlığıyla müzakeresi

zor birtakım projeler Kalkınma Bakanlığıyla buradan yapılıyor yani proje kodu veriyorsunuz, temel de sabit sermaye üretimi için dizayn edilmiş bu 6 kodunu cari nitelikli birtakım harcamalar için kullanıyoruz. Doğru usul değil ama şu anda uygulanagelen bir yöntem ama burası sabit sermaye üretimi için ayrılmış bir alan. Sizin bahsettiğiniz değerlendirme genel olarak transfer bütçesi.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Cari transfer.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI TAŞKIN BABAOĞLAN – Cari transfer. Orada da gene birtakım kısıtlar var. Ben kendimi tekrar etmek durumunda kalmayayım da.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – 05...

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI TAŞKIN BABAOĞLAN – Evet yani genel olarak 05'te takip etmemiz gereken, analizleri yoğunlaştırmamız gereken harcama kalemi 05 büyük oranda ama dediğim gibi yani analitik bütçe sistemi, ona uygun bir kod yapımız var fakat kurumların bunu kullanma, nasıl desem, hani olgunluğumuz yeterince şey değil yani bunu böyle çevirebilecek kuvvetli bir analiz kabiliyetine ulaştığımızı şu an itibarıyla söylemek çok mümkün değil. Biraz daha derine gidince onu da fark edeceğiz. Hani, pilot kuruluş olma öneriniz de bu anlamda önemli olabilir yani onları süzmek, tam anlamıyla görmek açısından çünkü sahaya girmeden işin kolaylığı veya zorluğunu anlamak çok mümkün olmuyor.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKAN YARDIMCISI DOÇ. DR. AŞKIN ASAN – Vallahi, bizde her şey hazır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum değerli katkınız için.

Başka söz almak isteyen var mı?

Evet, son sözlerden önce, ben değerlendirme konuşması için Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyon Başkanımız Sayın Azize Sibel Gönül'e sözü veriyorum.

Buyurun Başkanım.

AZİZE SİBEL GÖNÜL (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, bu toplantıyla ilgili öncelikle düşüncelerimi söylemek istiyorum. Gerçekten, bu toplantıda bir Türkiye modeli çıkartabileceğimize çok kanaat getirdim. Bu, gerçekten bir pilot uygulamayla diğer bakanlıklara hem emsal olabileceği hem de Türkiye'nin bu konuda kendi, eşitlikçi bütçeleme konusunda bir Türkiye modeli yaratma... Çünkü performans esaslı bütçeleme sistemiyle altyapımızın hazır olduğunu, dolayısıyla, pratik olarak, bunu çok daha sadeleştirilmiş pratiğe dökebilme açısından, hem amaç, projeler kapsamına koyarak hem de bunun performans izleme kısmında çok daha detaylı görebileceğimizi, bu projeye yani bu Komisyonla, bütçelemeyle ilgili, Türkiye'nin gerçekten bir şeyi başlatabileceğini ve bunun analizini çok rahat görebileceğini, bu noktada da cinsiyet eşitliğini sağlamanın çok daha yaygınlaşabileceğini söylemek istiyorum.

Bu konuda, biz 2012'nin Kasım ayında bu Komisyonu kurduk. Başkanımız İstanbul Milletvekili Sayın Alev Dedegil ve 7 arkadaşımız var. Bugün toplantıda aslında Nurdan Hanım, Ankara Milletvekili, Mardin Milletvekili Gönül Hanım ve Ağrı Milletvekili Kerim Bey var ama diğer arkadaşlarımız aşağı yukarı o aydan bu zamana kadar epey bir toplantı yaptılar, 18 toplantı yapıldı. Çeşitli kurumlardan, üniversitelerden, sivil toplum kuruluşlarından katılımlar oldu, bu konuyla ilgili sunumlar alındı, bir çalıştay gerçekleştirildi Kocaeli'de, ilgili tüm bakanlıkların uzmanlarının katıldığı, gene Medis uzmanlarının katıldığı çok geniş kapsamlı bir çalıştay da gerçekleştirildi ve çok yoğun bir emek gösterildi bu Komisyonla ilgili. Ben emek gösteren, başta Komisyon Başkanımız Sayın Alev Dedegil olmak üzere, alt komisyon üyesi tüm milletvekilli arkadaşlarıma, bu konuda katkı sağlayan tüm uzman arkadaşlarıma, gelen, katkı sunan, şimdiye kadar toplantılara gelen, katkı veren gerek bakanlık yetkililerine gerek uzmanlara gerek akademisyenlere gerek sivil toplum örgütlerine, gerçekten, yürekten teşekkür etmek istiyorum çünkü amaç, politika dediğiniz şeyi gerçekleştirmek tabii ki bir kaynakla mümkün. Bu kaynağın yaratılması ve bu kaynağın bu amaç doğrultusunda kullanılarak politikanın gerçekleşip gerçekleşmediğini en azından bu eşitlikçi bütçeleme sistemiyle görmemiz çok mümkün. Bunu yaygınlaştırmamızın, daha doğrusu toplumsal cinsiyet eşitliğini yaygınlaştırmamızın, bunu ana plan ve politikalara yerleştirmenin en önemli unsurlarından birisinin de bu eşitlikçi bütçe olduğunu düşündük ve bunu Türkiye'de gerçekleştirebilir miyiz, bununla ilgili Türkiye'nin durumu nedir? Evet, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız 2008 yılında gayet akademik bir çalışmayla bunu gerçekleştirdi ama o dönemden bu döneme bir hareket atma, bir adım atma konusunda... İnşallah şimdi bu adımı atabileceğiz, bütün altyapımız, taşlarımız bu konuda hazır gibi duruyor. İnşallah neticeyi alacağız. Bu konuda ben çok umutvarım. Özellikle, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Gerçekten, bunu neticelendireceğimize inanıyorum ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da bu konuda pilot olmasının çok önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Herkese teşekkür ediyorum. Komisyon raporumuzun hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, Komisyon olarak biz de böyle bir konuda alt komisyon kurulması konusunu Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu gündemine getirdiğiniz için teşekkür ediyoruz.

Şimdi, son sözden önce, ben arkadaşlarımla bir oylama yapmak istiyorum.

Bu raporun hazırlanması sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisi uzmanları ve KEFEK uzmanlarına redaksiyon konusunda yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Komisyon uzmanlarımız bu redaksiyonu gerçekleştirebilirler.

Evet, 18'inci ve son toplantımız diyelim. Belki bir araya gelme de, raporumuz çıktıktan sonra ama basılmadan önce olabilir. Yeniden, onun üzerinde son bir görüş almak üzere raporumuz yayınlanana kadar bir süreç olacak ama ben iki hafta içinde bütün Komisyon üyelerimizin yazılı olarak

katkı sağlayabileceğini, son olarak bir şey ilave etmek isterlerse iki hafta içinde bunu Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun Başkanlık makamına, uzmanlara iletmesini rica ediyorum bütün Komisyon üyelerinden. Bu konuda, şu anda aramızda olmayan muhalefet partilerinin çok değerli milletvekilleri var, onlara da bunun duyurusunu yaparız, katkılarını isteriz.

Bütün, on sekiz hafta boyunca, Türkiye Büyük Millet Medisi Yasama Uzmanı Mustafa Şahin, Kalkınma Bakanlığı planlama uzmanları Pınar Özel ve Taşkın Babaoğlu, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünden Uzman ve Uzman Yardımcımız Nurgül Aksoy'la Zübeyde Polatsoy bizlerle oldular. Tabii, onların on sekiz hafta boyunca bu çalışmalara katılmasına izin vererek bu Komisyonu, bu Komisyon dışındaki toplantılarda da destekleyen ve kabul eden, ben başta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanım çok değerli Sayın Fatma Şahin'e teşekkür ediyorum. Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet Yılmaz Beyefendi'ye teşekkür ediyorum ve tabii ki Türkiye Büyük Millet Medisi Başkanımız Sayın Cemil Çiçek Beyefendi'ye çok teşekkür ediyorum. Sayın Bakanım, katıldınız, bizi bilgilendirdiniz. Son teşekkürü de size ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.47